

NA NEKAJ VRO KOT
na dan dobivamo ...
GLAS NARODA
POŠTI NARAVNOST NA DOM
sami sobot. nedelj in praznikov
KAR VAS ZANIMA
CITA
115 E. 32nd St.
New York, N. Y.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

BUY EXTRA WAR BONDS Today!
WAR LOAN

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.
No. 162 — 32 — VOLUME LII. — LETNIK LII. NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 18, 1944 — PETEK, 18. AVGUSTA, 1944 Tel: CHelsea 3-1242

ŠE 22 MILJ DO PARIZA

Prvi oddelki oklopne armade generala Geo. S. Pattona se naglo bližajo Parizu in tretja Pattonova armada je včeraj zavzela Dreux, Orleans, Chartres in vdarila še dalje čez reko Eure in zavzela St. Arnoult, od koder je samo še 22 milj do Pariza in 15 milj do Versaillesa.

Nemci, ki se umikajo proti Parizu in med katerimi so nekateri 14. junija 1940 zmagoslavno korakali po pariških ulicah, se bližajo dolnjemu toku Seine in so izpostavljeni istemu strahovitemu zračnemu bombardiranju, kot so bili Francozi zadnje dneve razsua svoje armade leta 1940.

Nemci priznavajo, da je bitka za Normandijo izgubljena. "Nemško vrhovno poveljstvo je izbrisalo fronto v Normandiji," je rekel sinoči dr. Max Krull, vojaški poročevalec uradne agencije DNB. "Bitka za osrčje Francije se je pričela."

SEDMA NEMŠKA ARMADA UNIČENA

Sedma nemška armada v Normandiji je bila uničena in njeni ostanki se sedaj umikajo proti dotrajnemu toku Seine, kjer bodo poskusili vprizoriti novi Dunkirk čez Seino. Po nekem poročilu imajo Nemci že zbranih 500 prevoznih ladij.

PRAVIJO, DA BO PARIZ PADEL V 48 URAH

Vojaški krogi pravijo, da more Pariz pasti v 48 urah. Begunci, ki prihajajo v zavezniško črto, pravijo, da Nemci beže iz Pariza in Nemci bodo najbrž Pariz, čegar Eiffelov stolp že vidi prednji oddelki tretje armade, razglasili za odprto mesto. Vojaški krogi domnevajo, da bo mogoče Pariz padel le po kratkem boju, ker glavna obrambna črta je bila z zavzetjem Dreuxa in Chartresa razbita. Z zavzetjem Orleansa, ki je vevlačno železniško križišče, je Nemcem tudi odvzeta možnost z juga dobiti kakere rezerve. Padel je tudi Chateaudun, 30 milj južno od Chartresa.

Sedma nemška razbita armada, ki beži iz svoje pasti med Falaise in Argentanom, je v nevarnosti, da jo bo s svojim naglim prodiranjem general Patton prestregel in jo potisnil proti dolenjemu toku Seine, čez katero je razbit vsak most.

KANADČANI ZAVZELI TROARN IN FALAISE

Oklopna armada generala Pattona drvi v velikem loku na jugu ter se zavija proti severu, tako da bo s Kanadčani, ki so vdarili vzhodno od Caena in napredovali deset milj, za bežečo nemško sedmo armado pripravila novo veliko past.

V svoji novi ofenzivi so Kanadčani zavzeli Troarn, devet milj vzhodno od Caena. Kanadčani so tudi zavzeli Falaise in prodirajo dalje, pa niso mogli popolnoma zapreti odprtine, tako da sta pobegnili dve tančni diviziji in vdarile proti ameriški črti na drugem koncu odprtine okoli Argentana, nakar se je vnela ena največjih tančnih bitk. Nemci s svojimi tanki hočejo držati odprto odprtino, ki je široka še štiri milje, da bi se mogla umakniti tudi infanterija, ki je še vedno v kleščah. Medtem ko zajeto nemško armado obstreljujejo od zapada, severa in juga in je bil predel zmanjšan na 50 kvadratnih milj, je navzile temu pobegnili najmanj ena oklopna divizija, več tisoč SS čet in mnogo infanterije skozi silen ogenj zavezniške artilerije in skozi zračno bombardiranje. V obroču je mogoče še kakih 50.000 Nemcev.

Toda armada, kolikor je je pobegnila, je tako silovito razbita, da še dolgo časa ne bo sposobna za boj in ker je general Patton napravil tako veliko sumek proti Parizu, so njeni dnevi šteti.

BOJI PRI ST. ARNOULTU

Uradna nemška časnikarska agentura DNB, ki je v eredo natančno navedla napredovanje ameriške tretje armade, je sinoči naznanila, da so v toku vroči boji okoli St. Arnoulta, ki je veliko križišče cest 22 milj od Pariza, in pri Epernonu, 25 milj od Versaillesa.

CHARTRES IN ORLEANS ZAVZETA

Poročila s fronte pravijo, da je Chartres padel tako naglo, da mesto ni skoro nič poškodovano in da katedrala, ki je ena najslavnejših na svetu, ni bila dotaknjena. Ravno tako naglo je padel Orleans, ki je za Francoze najpomembnejše mesto, kajti iz njega je prišla Devica Orleanska.

KAKO JE V PARIZU

Pariz je sedaj v prvi črti fronte. Grmenje bližajoč se ameriških topov je mogoče slišati v mestu

Nemšk iradio označuje Pariz kot mesto zmešnjave — brez hrane, brez prevoznih sredstev, brez policije, ker je na stavki.

"Cerkve so prenapolnjene," pravi Transocean nemška časnikarska agentura, "in opravljajo se posebne molitve v katedrali Notre Dame.

"Prvič je bilo danes popoldne slišati neprestano grmenje topov v Parizu," je rekel berlinski radio včeraj popoldne ob polstirih. "Vse v Parizu zgleda, kot da je mesto v prvi črti fronte. Prvič je nemško vojaško poveljstvo pozvalo prebivalstvo, da ostane mirno."

Ziveža je v Parizu jako malo. Ljudje so odvisni od ljudskih kuhinj, v katerih dobivajo nekoliko hrane.

Stavkujoči policisti se ne zmenijo za poziv, da se vrnejo na svoja mesta in zastavkali so v protest, ker je bil postavljen nov policijski načelnik.

Pariz je tudi brez premoga in plina; električni tok je dovoljen samo od pol enajstih zvečer pa do polnoči.

Pariz je bil leta 1940 obvarovan pred vojno viharo, četudi je padlo nekaj nemških bomb v njegovih predmestjih. Ameriški in angleški bombniki pa so pogosto bombardirali letališče La Bourget, kjer je leta 1927 pristal Charles Lindbergh, tovarne na na otokih Seini, mnogo tovarn in železnice okoli mesta.

"Francoska prestolnica vedno bolj preminja svoje lice, ko se ji bliža bojna fronta," pravi neko drugo radijsko poročilo iz Berlina. "Ves Pariz hodi peš ali pa se vozi na kolesih na delo, kajti zadnje prometno sredstvo je prenehalo delovati.

"Dobava plina je prenehala v četrtek in tako je celo prebivalstvo navezано na javne kuhinje. Ladje, ki vozijo premog po Seini, napadajo zavezniški bombniki, ali pa postajajo žrtve sabotažnikov."

GENERAL WHARTON UBIT

V bojih v Franciji je bil ubit general James E. Wharton, ki je že sedmi ameriški general, ki je padel po Pearl Harborju.

GEN. PATTON IMA NOVE TANKE

Največ orožja, ki ga je mogoče stlačiti v kak tank, ga ima novi General Sherman tank. Vojni department naznanja, da so to 33-tonski tanki, ki vozijo po 24 m. na uro, so oboroženi s 105-milimeterskimi havbicami, s strojnimi kalibra 30 in 50, z enim možnarjem, ročnimi granatami in nekaterimi dimnimi bombami. In s temi tanki drvi general Patton proti Parizu.

Južna fronta

Zavezniški so v južni Franciji prodrli 35 milj v notranjost dežele ter so se obrnili proti Cannesu in Toulonu. Draguignan, ki je od obrežja oddaljen 35 milj, so zavzeli Amerikanci, kakor tudi Vidouban, Besse in Cuers. Drugi oddelki so v La Napoule v predmestju Cannesu, zapadno zavezniško krilo pa je od Toulona še deset milj.

Zavezniški so zavzeli glavno železnico in vzporedno cesto na razdaljo 55 milj in s tem prerezali zvezo med Nizo in Marseilles.

Amerikanci in Francozi držijo sedaj nad 550 kvadratnih milj ozemlja v južni Franciji.

Nemci se sedaj bolj upirajo kot so se splošno, toda odpor še vedno ni tako močan, kot so zavezniški poveljniki pričakovali. Nemci imajo zelo težke izgube, medtem ko so zavezniške izgube primeroma lahke.

Posamezni zavezniški oddelki, ki so se dosedaj borili vsak za sebe, so sedaj ena skupna armada in je postavljena skupna fronta.

AMERIŠKE IZGUBE

Poslušajoči vojni tajnik John J. McCloy je naznanil, da znašajo ameriške izgube prva dva meseca v Franciji 112.673, med njimi 16.434 ubitih, 76.535 ranjenih in 19.704 pogrešanih.

Predsednik se vrnil v Washington

Predsednik se je včeraj vrnil s svojega 15.000 milj dolgega potovanja na Pacifik ter je pri svojem povratku rekel, da bodo zavezniške armade vkorakale v Nemčijo in na Japonsko in bodo zasedle obe deželi, predno bo od zaveznikov sprejeta brezpogojna predaja.

Predsednik je tudi rekel, da če se tudi zrušite obe armadi, predno stopijo zavezniške armade na njihovo zemljo, brezpogojna predaja ne bo priznana, dokler obe deželi nista popolnoma zasedeni.

Po tej vojni se Nemčija ne bo mogla izogniti zavezniški okupaciji, kot se je po prvi svetovni vojni. To izjavo je predsednik podal časnikarskim poročevalcem v vlaknu, ko se je bližal Washingtonu in so zavezniške armade zasedale južno Francijo.

Predsednik, ki je bil odsoten 35 dni, je rekel, da se bo kakor hitro mogoče posvetoval z vojaškimi poveljniki in državnim tajnikom Hullom glede nadaljnjih vojnih operacij na Pacifiku.

Predsednik se je smejal pripombam časnikarjev, da so nekateri politiki označili njegovo potovanje kot politično. Roosevelt je odgovoril, če to mislijo, tedaj vedo več, kot pa on.

Predsednik je rekel, da je zelo zanimivo proučavati dušo nemškega naroda, kakor tudi nemško vojaško poveljstvo. Značilno je namreč, da nemški poveljniki takoj odnehajo, ko jim preti nevarnost, da sovražnik stopi na nemško zemljo, ker ne marajo, da bi bila Nemčija pregažena. V zadnji vojni so prej odnehali, predno so zavez-

Rusi na meji Vzhod. Prusije

Ruske tančne in infanterijske čete, katere mnogo podpirajo cele jate aeroplanov, so dospele do meje Vzhodne Prusije in Berlin je naznanil, da so Rusi že mogoče stopili na nemško "sveto" zemljo.

Tretja beloruska armada židovskega generala Ivana D. Černijahovskega je drvila čez bojišče, ki je bilo posnto z nem-

škimi mrlji, razbitimi tanki in oklopnimi avtomobili, je sledil jih razbila silno močne nemške utrdbe, je napredovala deset milj in dospela do reke, ki tvori mejo Vzhodne Prusije, (Sesupe), pri mestu Mariampole.

Počno rusko poročilo pravi, da je rdeča armada razbila več vrst silno močnih utrdb, ki so bile posejane z obrambnimi stolpci in je osvobodila nad 30 obljudenih krajev, katerih vsak je bil močna trdnjava. Med potom je tudi pokončala posamezne nemške oddelke, ki so bili potisnjeni proti reki.

Rusko poročilo dalje pravi, da se Nemci z veliko silo branijo in da pogosto preidejo k protinapadu in da so dobili veliko ojačenje od Himmlerjeve domače armade, ki je dobila povelje, da se bori do smrti in brani "sveto" nemško zemljo.

Na nekem kraju so včeraj Rusi uničili 1000 Nemcev in razbili 60 tankov.

Na nasprotni strani Sesupe je prusko mesto Schirwindt, 42 milj jugovzhodno od Tilsita, ki je veliko železniško križišče v Vzhodni Prusiji, in 90 milj od Koenigsberga, glavnega mesta Vzhodne Prusije. Reka Sesupe teče proti severu ob meji od mesta Schirwindta in na enem kraju je od Tilsita samo 30 m. V Schirwindt pa prihaja od vzhoda.

Harborja se je odpeljal na Aleutske otoke in je v Združenih državah pristal v Breerton, Wash., kjer je v soboto govoril na rušilcu, ki ga je pripeljal iz Juneau, Alaski v državo Washington. Na celnem potovanju so ga spremljali admiral William D. Leahy, šef predsednikovega generalnega štaba, general Edwin M. Watson, predsednikov pribočnik in tajnik, admiral Wilson Brown, mornariški pribočnik in admiral Ross T. McIntyre, mornariški generalni zdravnik in predsednikov osebni zdravnik.

Moskovska poročila naznanjajo, da bo vsak čas rdeča armada vdrla v Vzhodno Prusijo in ne potrjujejo nemškega poročila, da so Rusi že na nemški zemlji.

Brez kakega pretiravanja rusko dnevno povelje o prihodu rdeče armade na nemško mejo samo pravi: "Severozapadno od Mariampole so naše čete prebile pot do meje Vzhodne Prusije ob reki Sesupe in so zavzele nad 30 obljudenih krajev."

Nevarnost za Vzhodno Prusijo, ki je zibelka nemškega militarizma, nemških junkerjev, je zasenčila vse druge boje na ruski fronti, toda druge ruske armade, ki so vdarile čez Vislo v osrednji Poljski, 110 milj južno od Varšave, so tudi osvobodile 20 obljudenih krajev v svojem okoljevalnem prodiranju. S tem prodiranjem ne preti samo Varšavi, da bo obkoljena, temveč bodo Rusi mogoče tudi vdrli v Šlezijo, od katere so bili po zadnjih poročilih oddaljeni samo še 75 milj.

Poročila naznanjajo, da so še vedno v teku poulični boji v Sandomierzu, ki je močna trdnjava ob zapadnem bregu Visle, 110 milj jugovzhodno od Varšave.

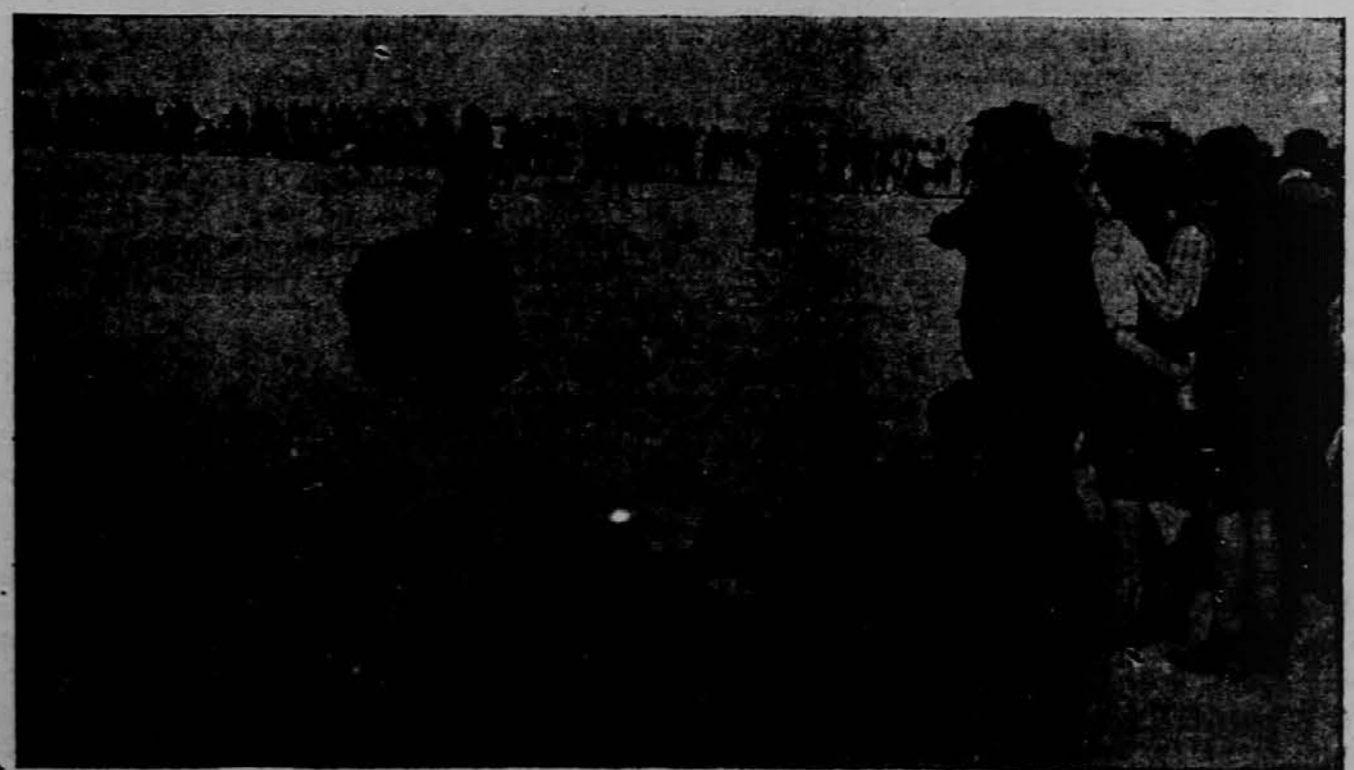
SMRTNA KOŠA

Danes zjutraj je umrla v Bushwick bolnišnici po dolgi bolezni Mrs. Valentina Dolar, stara 67 let in iz Brooklyna, N. Y. Pokojna je bila rojena v Domžalah, po domače Rudolfova. V Ameriko je prišla leta 1911. Tukaj zapušča enega sina, 3 hčere in enega brata; v domovini pa več sester.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj, 21. avgusta ob 10. uri iz cerkve sv. Cirila na pokopališče sv. Trojice.

Naj ji bo lahka ameriška zemlja; zaostalim pa naše sozajlje!

TABORIŠČE EL SHATT — EGIPT

V taborišču El Shatt, kjer so dobili zavetje jugoslovanski vojni begunci, gojijo tudi šport. Slika kaže nogometno igro na puščavskem pesku.

Kupite en "extra" bond ta teden

"GLAS NARODA"
VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Benko, President; Ignac Beka, Treasurer; Joseph Lapaha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
214 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA OBLO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRUŽINE IN KANADSKI
\$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 214 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: Chelsea 9-1242

Tragedija Varšave

Malokatero mesto ima tako tragično zgodovino, kot jo ima Varšava. Kraina in velika prestolnica Poljske je bila leta 1939, ko so drville skozi njo nemške podivjane tolpe, deloma požgana in porušena. Na tisoče in tisoče Poljakov je bilo poklanih, še mnogo več pa židov.

Pet let se prenašajo prebivalci Varšave najkrutejše preganjanje in čakajo na odrešenje.

In to odrešenje je bilo že čisto blizu; le nekaj milj od mesta jim je mahal v pozdrav. Pred vrati Varšave, pred njenim predmestjem Prago je že stala in še stoji rdeča armada maršala Rokosovskega. Ze koncem julija je dospela rdeča armada pred mesto. Tam se je vstavila.

Vsako je pričakoval in splošno je bilo domnevano, da Varšava more pasti vsak čas. Pa rdeča armada je vstavila ofenzivo tik pred mestom.

Kaj more temu biti vzrok?

Ko so se Rusi ob koncu julija prikazali pred vrati Varšave so se poljski podtalni partizani pod poveljstvom generala Bora dvignili proti Nemcem in zasedli nekaj delov mesta. Dva tedna so se podtalni Poljaki borili po varšavskih ulicah in Bor je mogoče misliti, da bo rdeča armada prodirala dalje, toda maršal Rokosovski je vstavil ofenzivo. General Bor je, ko mu drugače ni kazalo, prosil maršala Rokosovskega za pomoč v artileriji in zračni sili, pa general Bor, kot sam pravi, pomoči ni dobil.

Pa vzrok je naslednji:

Med poljsko zamejno vlado v Londonu, katero podpira general Bor, in Poljskim odborom za narodno osvobodjenje, ki ga podpira Rusija, vlada spor.

Tekom prvih dni podtalne vstaje v Varšavi je bil ministrijski predsednik poljske zamejne vlade v Londonu Nikolajčik v Moskvi, da bi dosegel s sovjetsko vlado in poljskim osvobodilnim odborom kak sporazum. Partizani v Varšavi so od zamejne vlade v Londonu prejeti povelje, da v mestu dvignejo vstajo, niso pa tega povelja dobili od osvobodilnega odbora v Moskvi. Zamejna vlada je hotela, da general Bor dvigne vstajo, se prične bojevati z Nemci, da bi pozneje izgledalo, ko bi rdeča armada vkorakala v Varšavo, da so v prvi vrsti Poljaki sami osvobodili svoje glavno mesto in so samo rdeči armadi pripomogli, da je tem lažje prišla v mesto.

Ko je skoro postalo jasno, kakšen namen ima podtalna vstaja v Varšavi, je maršal Rokosovski vstavil svojo ofenzivo.

Ako bi se bil general Bor naslanjal na Rusijo, ne pa na zamejno poljsko vlado v Londonu, bi Varšava bila že danes najbrže osvobodjena.

Takih pogreškov so Poljaki napravili že mnogo; vsa njihova politika je ves čas po svetovni vojni bila naklonjena Nemčiji in naperjena proti Rusiji. Poljski vnanji minister polkovnik Beck, ki je nedavno temu umrl na Rumunskem, je vodil svojo vnanjo politiko vedno vspešno z nemško vnanjo politiko. Ž Nemčijo je sklenil prijateljsko pogodbo, ki je bila naperjena proti Rusiji.

Tudi sedanja zamejna poljska vlada, ki je sicer sovražna do Nemčije, nikakor ni naklonjena Rusiji. Stalin je hotel doseči sporazum s poljsko vlado in ji je stavil zelo ugodne pogoje: poljska vlada je pogoj zavrgla. Sedaj pa, ko je bil v Moskvi postavljen poljski osvobodilni odbor s pomočjo Rusije, je Nikolajčik potoval v Moskvo, da za sebe dobi še kako mesto v poljski vladi po vojni. In ko je bil v Moskvi, je njegova zamejna vlada v Londonu spletakarila proti Rusiji in pozvala generala Bora na vstajo, ko po mnenju sovjetske vlade še ni bil pripraven čas za to.

Poljaki imajo smrtno sovraštvo do Rusije in še celo sedaj, ko od nikoder drugod ne morejo pričakovati nobene pomoči, ne rešitve.

Pa prišlo bo, kar mora priti: rdeča armada, kadar se bo maršal Rokosovskem zdelo primerno, bo zavzela Varšavo. V osvobodnem delu Poljske bo Poljski odbor za narodno osvobodjenje prevzel upravo osvobodjenih krajev in kadar bo vojne konce, bo poljski narod sam izbral svojo vlado, ne oziraje se na zamejno vlado v Londonu, niti na poljski osvobodilni odbor. Končno besedo glede bodoče svoje vlade bo imel poljski narod sam.

MOJA POT V CHICAGO IN JOLIET ...

Piše Erasem Gorshe, tajnik in Kurator
Slovenskega Narodnega Muzeja
(Nadaljevanje.)

V torek, na praznik Ameriške neodvisnosti, sem si ogledal zbirko br. Ivana Moka. On ima bogato zbirko zanimivosti, katero, če bi hotel razstaviti, potrebuje precejšnjo dvorano, samo za njegove stvari. S zanimanjem sem pregledoval različne številke ameriških časopisov, ki so izhajali nekateri še v 17. stoletju, drugi v 18. stoletju. Seveda, te izredne številke je moral br. Molek kupiti na trgu in je trošil za to precej denarja. Videl sem časopis "Brother Jonathan", ki je izhajal leta 1846 samo dvakrat na leto in vsiceer ob 4. juliju in o božiču. Ta list je izredno velikega obsega in je prinašal novice, ki so se završile v pol leta. Ta list je najmanj yard visok in kakih 30 inčev širok.

Br. Molek ima plakat iz leta 1837, ki ga je izdal John P. Waring in razglasa \$100.00 nagrade tistemu, ki njame črno sužnjo Elizo Coursy, ki je pobegnila neznanokam. Časopis "City Gazette" iz Charleston, S. C., ima v eni številki iz leta 1822 na prvi strani kar celo kolono oglasov, ko lastniki sužnjev razpisujejo razne nagrade, če kdo njame in pritira nazaj tekega ali tako sužnja. "Gazette of the United States" iz leta 1789, tiskan v New Yorku, podaja podatke organiziranja Združenih držav v Ameriki. Videl sem prvi ameriški politični cirkular iz časa Geo. Washingtona, izdan ob priliki njegove kandidature za drugi termin predsedništva, 3. avgusta leta 1792. Potem časopis "The Log Cabin" iz leta 1840; "The Chicago Tribune", 5. marca, 1869; "Freedom", prva številka prvega v angleščini tiskanega lista na Filipinskih otokih, 1. maja 1899; "New York Tribune" iz leta 1878; "Evening Star", Washington, D. C., iz leta 1865; "The Cherokee Advocate", iz leta 1893, ko je bila Oklaboma še ameriški teritorij in ne država. V tem listu je cela stran tiskana v indijankini, ondodnih Indijancev. "Daily Chicago", prva številka prvega dnevnika, ki je prišel izhajati v Chicago leta 1839; "The New York Herald" iz leta 1865, ko javlja Abraham

Lincolnova smrt; "The Patriot", vojaški časopis iz ameriške civilne vojne, Union paper iz Charleston, S. C., "The Soldier Paper", Confederate, Richmond, Va.; "The Columbian and Great West" iz leta 1853. To je časopis izredno velikega obsega. Potem sem videl zemljevid "Italia Gallica" iz leta 1590. To je zemljevid gornje Italije. On ima zemljevid Kranjske, oziroma Slovenije iz 17. stoletja. Tedaj se je Ljubljana imenovala "Laubach", Metlika pa istotako kot sedaj. Zemljevid Južne Amerike iz leta 1604 je precej drugačen, kot pa sedaj. Tedaj so imeli zemljemerci še zelo nejasne pojme o legi Južne Amerike. "The Liberator", je izdal William Lloyd Garrison, ki se je bojeval za osvobodjenje sužnjev, v Boston, Mass., leta 1832; "Columbia Phoenix", Columbia, S. C., iz leta 1865; list iz knjige "St. Jerome" iz leta 1490, tiskan v Benetkah 50 let po iznajdbi tiskarstva; "Nuremberg Chronicle" iz leta 1493; list iz njige "Book of Hours" v Holandskem jeziku, pisano na ovejno kožo koncem 13. stoletja; listina, katero so morali ujetniki podpisati tekom civilne vojne v Ameriki, ko so bili ujeti od Union vojske, da so bili izpuščeni. Je to nekakšna prisega zvestobe Združenim državam, pridilo za prodajo sužnje na javni dražbi reke črnke, ki je bila prodana za \$150 v državi Kentucky leta 1809, pod pogojem, če bo imeča kdaj kaj otrok, da bodo tudi ti lastnina kupa.

Br. Molek ima še mnogo drugih zanimivih številke časopisov, katere si nisem zapisal. Ima tudi večina vse prve številke vsakega slovenskega časopisa ali revije, ki je kdaj izhajal v Severni Ameriki, Kanadi ali Južni Ameriki. Samo teh časopisov in revij je med 75 in 100 različnih. Ima tudi veliko zbirko slik slovenskih pionirjev iz raznih krajev in držav Amerike, kjer so pač živeli. Te slike so od 1880 naprej do sedanjega časa.

Br. Molek je že nad 30 let vnet zbiratelj poštnih znamk ali filatelist. Ima veliko izbero vsakovrstnih poštnih znamk, nežigosane in žigosane. Zbirka njegovih znamk predstavlja veliko vrednost in ga je tudi stalo lepo vsoto denarja, da si je omogočil to, kar ima. Najbrže je on edini med poznanimi Slovenci v Ameriki, ki ima tako veliko zbirko in tako perfektno urejene znamke. Ima tudi bogato knjižnico in veliko zanimivih knjig z različnimi lastno-ročnimi podpisi znanih osebnosti v Ameriki.

Br. Molek ima tudi razne dokumentarne listine, ki nosijo originalne podpise predsednikov Združenih držav, menda od vseh.

Upam, da mi br. Molek ne bo zameril, ker sem popisal nekoliko njegovo zbirko, ki jo lastuje. On je zelo skromen in nerad razglasa, kaj vse ima. On ima še mnogo drugih reči, ampak si vsega nisem imel časa ogledati.

Br. Paul Berger, hotelir in gostilničar poleg poslopja S. N. P. J. mi je izročil za muzej zbirko različnih državnih "tokens". To so davčni "novci" raznih oblik in velikosti iz zapadnih in južno-zapadnih držav Amerike. Kot je razvidno iz napisov države s "tokens" rabijo vednoma denar dobjen na tak način za vzdrževanje javnih šol Hyala Mr. Berger, pa še kaj naberi za muzej.

Obiskati sem tudi Delavski Center in Mr. Charles Pogorel-

SONART REKORDI NOVE SLOVENSKE PLOŠČE

Jerry W. Koprivšek in njegov orkester

M496—Wedding Polka (Ne bom se možila; Ti pa jast, pa sidana marelja)
Wedding Waltz Slovenski Waltz Poljo Rupnik asetra

M596—Jeep Polka (Mist' potico pecejo)
Marine — polka

M76—Terezinka — polka
Na planincih—valček

Lepe Melodije

Duquaine University Tamburica Orkester

M571—Na Murjance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka

Za tozadevni cenik in cene plošč ad obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.
483 W. 42nd ST., NEW YORK

ca, ki je bil v uradu. Obljubil je, da bo poslal v muzej knjige, ki jih je izdala Prosvetna Matica, toda do danes, ko to pišem se nisem obljubljenega prejel.

V sredo, 5. julija sva z br. Molkom točno ob dogovorjenem času obiskala Poljski muzej na 984 Milwaukee Ave., katerega lastuje Zjednoczenia Polsko Rimsko Katoličkie (Polish Roman Catholic Union). Muzej se nahaja v štirinadstropnem posloppju, kjer ima ista Unija svoj glavni stan in tiskarno, kjer se tiska list Narod Polski.

Priznati moram, da sem bil zelo presenečen glede tega muzeja, ker sem preje mislil, da ni dosti večji od našega, pa sem videl da imajo Poljaki več kot 25krat več zbranega arhiva kot pa mi in že vse krasno nrejeno. Poljski muzej v Chicago je prvi narodostni muzej v Ameriki in je bil organiziran po Polih Roman Catholic Union, bratski podporni organizaciji leta 1935 ter odprt za javnost že 12. januarja 1937. Upravitelj muzeja je od začetka Mr. Miecislous Haiman, kateri je zelo sposoben svojega posla, kar izkazuje lepo nrejen muzej. Muzej ima ob tem času stalno uposlene tri osebe, ki urejujejo stvari. Pred časom so jih imeli uposlenih več.

Glavna atrakcija muzeja je brez dvoma velika in bogata zbirka svetovno znanega pianista Ignaca Paderewskega, ki je bil tudi prvi predsednik Poljske republike po prvi svetovni vojni. V muzeju imajo kompletno stanovanjsko opremo Paderewskega, kot je imel pokojni ob času smrti. Tam se vidi postelja na kateri je umrl, piano in razno drugo pohištvo ter njegove osebne stvari, kot žepna vra in druga drobnarija. Tam je tudi lepo izdelan dopisni kip Paderewskega in več manjših, kot tudi razne njegove portrete.

V muzeju imajo nad 17.000 knjig, od katerih je okrog 10 tisoč v cirkulacijski knjižnici, druge so shranjene v posebnih varnostnih shrambah, ki so varne pred ognjem. Med temi sem videl tudi par knjig Louisa Adamica.

Zanimiva je tudi to, da se glavna čitalnica in cirkulacijski oddelček muzeja nahaja v pritličju, v krasnem prostoru na ogul posloppja; kakršnega bi v našem slučaju med Slovenci prav gotovo oddali v najem kakšni banki ali vsaj drogeriji ali za salon. Ostali muzej pa se nahaja v drugem in tretjem nadstropju in zavzema približno tri četrtine vsega posloppja. Material zbran v Poljskem muzeju je popolnoma sličen, kot mi zbiramo v našem slovenskem muzeju. V nekaterih rečeh pa nas še nadkriljujejo. Posebnost je, da oni zbirajo celo stare nagrobne spomenike (Nadaljevanje na 3. str.)

RAZGLEDNİK

BEGUNCI IZ JUGOSLAVIJE V TABORIŠČU FORT ONTARIO, N. Y.

Begunci iz Jugoslavije v taborišču Fort Ontario, N. Y. — T izjavlja, da bode ostal pri svojem poklicu. Po svojih močeh je zdravil ljudi v evropskih koncentracijskih taboriščih in kasneje v angleških vojaških bolnicah v Italiji, toda, — tako je pristavil, — ameriški načini zdravlilstva so izredno bolj ši, kakor evropski.

izjavlja, da bode ostal pri svojem poklicu. Po svojih močeh je zdravil ljudi v evropskih koncentracijskih taboriščih in kasneje v angleških vojaških bolnicah v Italiji, toda, — tako je pristavil, — ameriški načini zdravlilstva so izredno bolj ši, kakor evropski.

Poročevakj so med drugimi begunci izpraševali tudi predvojno dobro znanega zagrebškega odvetnika, dr. Leo Levija, ki je imel svojo pisarno na Jelačićevem trgu v Zagrebu.

Izjavil jim je, da bode naloga mnogih beguncev tekom njihovega bivanja v Zjedinjenih državah, opazovati ameriške načine dela in delovanja raznih strok, kateri načini bodo velikanske koristi za Jugoslavijo po vojni.

Dr. Levy je dejal, da prod vsem se morajo odpočiti po štiriletnem trpljenju, da se pa bodo tukaj učili in naučili vsch del, ki bodo koristila vsej Jugoslaviji, ko se begunci vrnejo v svoje rodne kraje, kjer ljudje delajo in poslujejo bolj primitivnim načinom.

Dr. Levy bi rad opazoval in proučil delo in poslanje pri civilnih sodiščih in tudi zakone, ki se bavijo z kompenzacijo delavcem, — skratka vso zakonodajo naše republike.

Mrs. Ruza Lederer, ki je bila prva ženska v Jugoslaviji, da je dobila diplomu inženirstva in arhitekture, bi se rada seznanila z ameriškim načrti za gradnje modernih tovarn, šolskih posloppj, uradnih posloppj in zasebnih hiš, — kajti vse to je sedaj v Jugoslaviji ponajveč razdejano. Pred vojno so bila vsa taka posloppja v Jugoslaviji izredno stara in nikakor moderna. Tudi bi se rada seznanila s stroji za izdelovanje pohištva, moderno razsvetljavo, itd., kajti vse, kar so ljudje doma v tem pogledu dosežaj videli, so opazovali le v "kinema", kjer so razkazovali ameriške slike.

Filip Spicar iz Ljubljane je pregledoval ameriški mesečnik, ki je natiskan v štirih barvah. Filip je bil že 29 let tiskar v Jugoslaviji in leta 1939 je dobil za svoja dela prvo nagrado od "Kongresa časnikarjev" v Jugoslaviji, kajti njegovo tiskarsko delo je bilo iz evropskega stališča najboljšje. Toda nekako žalostno je povedal časnikarjem, da v Jugoslaviji nimajo in niso imeli tiskarskih strojev za četverbojni tisk. Vse tovrstno tiskadnje in delovanje takih tiskarskih strojev bi on rad proučil.

Kapitan jugoslovanske vojske in zdravnik A. Ruvarger,

SMRT ZA DOMOVINO

Dva mlada Slovenca sta dala življenje za domovino. Družina Mr. in Mrs. Frank Benko, 628 E. Sheridan St., Ely, Minn., sta prejela vest od Vojnega departmanta, da je bil njih sin Matejo ubit v akciji. Mr. John Tomsich na Milwaukee Ave., Ely, Minn., je prejel od Vojnega departmanta vest, da je bil ubit sin Anton v bitki.

Obema družinama naše globoko sožalje.

J. J. Peshel.

Note
26
KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

- 35 centov komad — 3 za \$1.—
- * Breezes of Spring
 - * Time of Blossom (Cvetni čas)
 - * Po Jezeru Kolo
 - * Spavaj Miška Moja
 - * Orphan Waltz
 - * Dekle na vrhu
 - * Oj, Marička, peglaj
 - * Barčica
 - * Mladl kapeta-e
 - * Gremo na Stajersko
 - * Štajerji
 - * Happy Polka
 - * Če na tujem
 - * Slovenian Dance
 - * Vanda Polka
 - * Zidana marelja
 - * Veseli bratci
 - * Ohio Valley
 - * Sylvania Polka
 - * Zvedel sem nekaj
 - * Ko ptelica ta mala
 - * Kadar boš ti vandrat bel
 - * Helena Polka
 - * Slovenska Polka
 - * Pojdi z menoj
 - * Dol s planine

ZVEZEK 10 SLOVENSkih PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka
Naročite pri:
Knjigarni Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ 3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

ČITATELJI je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si vaški, selški, mestni, vsakega dopošiljanje lista, lahko gredo upravnostim se roke s tem, da imajo vedno, če je mogoče, prejš plačano naročnino. **ALJEK SLOVENIČI** svojo NAROČNINO, ŠE DANES, in, če čakajše na epomih, ker s tem, naravnostne potrebščine nepotrebne stroške?

AMERICAN WILD LIFE

Kajlo bo s vseh strani, kar ima, in vsega, kar mu dosega, se ni bilo mogoče. Prvo je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjih imela v eni sami knjigi, ki pa ni vsem svojim stroškom prinesla POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERISKE DIVJACINE.

Kajlo bo s vseh strani, kar ima, in vsega, kar mu dosega, se ni bilo mogoče. Prvo je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjih imela v eni sami knjigi, ki pa ni vsem svojim stroškom prinesla POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERISKE DIVJACINE.

KNJIGARNI Glas Naroda
214 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

Slovenski narod v borbi za svobodo

(Ta članek je izšel v partizanskem časopisu "Nova Jugoslavija" dne 20. aprila 1944).

Piše RADOLJUB ČOLAKOVIČ.

Nadaljevanje

S tega stališča je I. zborovanje SNOSA izdalo odlok da se izvolijo narodno-osvobodilni odbori, od vaških do okrožnih, kot državni organi federativne enote Slovenije v sestavi federativne Jugoslavije. Odbori Osvobodilne fronte ostanejo še dalje forumi političnega gibanja, ki izražajo moralno-politično edinost slovenskega naroda.

Naša nova demokracija, katera omogoča najširšim narodnim slojem resnično udeleževanje v upravljanju, v reševanju vseh vprašanj narodnega življenja — je globoko vkoreninjena v slovenskem narodu. Niti enega količnega važnega političnega, ekonomskega ali katerikoli vprašanja ni, o katerem se ne razpravlja na konferencah in sestankih na osvobodjenem ozemlju, to celo tudi na ozemlju katerega kontrolira sovražnik. Na primer, odloki Drugega zborovanja AVNOJ-a so pretresane na zborovanjih, konferencah in sestankih pri katerih je sodelovalo čez 300.000 ljudi, a z njih se poslane neštene rezolucije AVNOJ-u, Nacionalnemu komiteju in maršalu Titu. V teh rezolucijah je izraženo popolno zaupanje naši narodni vladi. To in pa množične izjave referata maršala Tita, ki ga je podal na Drugem zborovanju AVNOJ-a, katere so izdale razne organizacije Osvobodilne fronte od Korške do Beneške Slovenije, potrjujejo kako širok, vse-ljudski karakter je imela ta politična kampanja. Vključenje ljudstva v oblast, zmožnost da samo rešuje vprašanja katerega življenje prinaša na dnevni red, so najboljše zdravilo proti birokratizmu, kolikor se on tu pa tam, poizkuša vriniti v naše vrste.

4.—Ko bodo bodoči kulturni zgodovinarji proučevali našo veliko dobo, jih bo navdušil veliki trud, ki ga je narodno-osvobodilno gibanje vložilo za kulturni podvig ljudstva. Ta trud bo zelo visoko ocenjen, ker je izvajal pod zelo težkimi okoliščinami, ko so morali bojevati se za najbitnejše stvari: za list papirja, za svinčnik, za knjigo in za količnik primeren prostor, ko so naši kulturni delavci stradali in prenašali vse vojne težave, ali delali in ustvarjali, pri zavesti da ne delajo samo za junaško ljudstvo, ampak tudi za ljudstvo željno in žejno vsega kar je lepo in plemenito.

O naporih Osvobodilne Fronte na kulturnem polju mogla bi se napisati cela knjiga. Omejil se bom samo na najvažnejše in najkarakterističnejše, kolikor mi dovoljuje okvir tega članka.

Izvršilni odbor Osvobodilne fronte obrača veliko skrb osnovnemu šolstvu in brž, ko je ustvarjeno prvo svobodno ozemlje v Sloveniji (maja 1942) odprte so tudi prve osnovne šole. Pri izvršilnem odboru je ustanovljen Prosvetni oddelek, ki je imel svoje referente po okrožjih. Njegova naloga je bila, da organizira pouk, da pripravi učne knjige in da se briga za vzgojo prosvetnih delavcev. Danes je na osvobodjenem ozemlju 318 osnovnih in ena meščanska šola. Pouk v osnovnih šolah vrše 2—3 krat na teden potujoči učitelji, kar z ozirom na primanjeljav obleke in obutve onemogoča večjemu številu otrok, da obiskujejo šolo. Ker ni dovolj učiteljev in učiteljic, ki imajo strokovno izobrazbo, v mnogih šolah poučujejo srednješolci in celo izobraženejši vaški fantje in dekleta. Vprašanje strokovno izobraženega učiteljstva je posebno težko v Istri in Primorju, kjer je italijanski fašizem izvajal politiko prisilnega poitaljančevanja in onemogočil šolanje slovenskega učiteljstva. Ljudstvo je tam, takoj po kapitulaciji Italije začelo odpirati svoje osnovne šole in postavljati za učitelje izobraženejšo omladino in omladinke. Za čitanke si pomagajo z mladinskimi listi "Slovenski pionir" in "Mladi naraščaj."

V začetku tega leta je Izvršilni odbor OF ustanovil Znanstveni inštitut, v katerem za sedaj dela 15 znanstvenikov. Inštitut je osnovan s smotrom, da s svojim znanstvenim delom danes pomaga narodno-osvobodilno borbo in da pripravi načrte za obnovo dežel po osvoboditvi. V njem delajo zgodovinarji, pravniki, e-

konomisti, elektro-inžinirji in rudarski inžinirji. Oni se bavijo s problemi novejših političnih zgodovine slovenskega naroda, zbirajo gradivo za zgodovino narodno-osvobodilne borbe v Sloveniji, preiskujejo škodo, ki jo je vojna nanesele gospodarstvu Slovenije, kot tudi vprašanje gospodarske obnove, zbirajo podatke o režimu okupatorjev z ozirom na mednarodno pravo, preučujejo vprašanje vojne škode, izdelujejo načrte o raznih tehniških vprašanjih itd.

Nakladniško delovanje v Sloveniji, ki je — kot po drugih naših pokrajinah — pričelo z šapirografiranimi zvezki in žepnimi časopisi, je zelo živahno in raznovrstno. Najbolj razširen list v Sloveniji je organ Osvobodilne fronte "Slovenski poročevalec", izhaja iz peto leto kot tednik v nakladi od 20—30.000 izvodih. Iz njega je "Kmečki glas" podeželski list, ki izhaja vsakih 14 dni v nakladi od 20.000 izvodov, pa "Ljudska pravica", organ Komunistične stranke Slovenije, "Naša žena", "Mladina", "Mladi pest", "Pionir", "Slovenska revolucija" (revija Slovenskih krščanskih socialistov), "Zdravstveni vestnik", in še mnogo drugih, po vseh krajih osvobodjene in še neosvobodjene Slovenije.

To kar omogoča široko, plansko in premočrtno kulturno delo v Sloveniji, je povrh vsega, o-bilno sodelovanje slovenske inteligence v narodno-osvobodilnem gibanju. Več sto slovenskih intelektualcev-profesorjev, zdravnikov, inžinirjev, učiteljev, odvetnikov, pisateljev, skladateljev, slikarjev, kiparjev, itd. je pristopilo v borbo skupaj s svojim narodom in skupaj z njim prenaša vse težavo osvobodilne vojne. Poznani sem docenta Ljubljanske univerze ki je za časa nemške ofenzive jeseni leta 1943 nosil ranjene partizane. Slovenska inteligenca je v teh težkih časih dokazala, da je zvesta svojemu narodu.

5.—V borbi za svoj obstoj in srečnejšo bodočnost, slovenski narod je pokazal svojo ogromno življensko silo. Ona se izraža v bojnih njegovih vojske, v graditvi države, v kulturni delavnosti in vseh drugih manifestacijah narodnega življenja. Ali ona se najsilnejše izraža v formiranju novega slovenskega človeka. Nekdaj se je eden od največjih sinov slovenskega naroda, pisatelj Ivan Cankar, tožil na hlapčevski duh, ki je zastrupil dušo njegovega naroda. "Narod-hlapce" je imenoval Slovence, trpko in razžaljeno, ker je hotel, da bi njegov narod bil narod-bojovnik. In glej, ko se je nad tem narodom razgrnila smrtna nevarnost, ko je malo-dušnikom izgledalo, da je vse izgubljeno — on je v sebi našel moči, da se dvigne v boj proti ogromni tujčevi sili, ki mu je prinašala pogin.

Slovenski narod je pred tremi leti odločil, da je boljše častno umreti, kot bojovnik, kot pa sprejeti suženjski jarem in pod tem jarmom bežno hirati. On je, v usodnem trenutku svoje zgodovine, poslušal zaobljubo svojega velikega sina, Franceta Prešerna:

"Manj strašna noč je v črne zemlje križi,

kot so pod svetlim soncem sužni dnovi."

Novi slovenski človek je poln vere v sebe, ponosa, samozavesti, ali ni narodnostno omejen. Po svojih koncepcijah on je jugoslovanski, slovenskih svobodnostnih, kateremu so domače najnaprednejše težnje človeštva. Novi jugoslovanski patriotizem ni nikjer tako močan in tako vseljudski kot v Sloveniji, a prav posebno v krajih, ki so bili pod jarmom fašistične Italije. Slovenci vedo, da bodo v demokratični in federativni Jugoslaviji še močnejši in sigurnejši, da se nikoli več ne ponovi žalostno leto 1941.

Okupator in odpadniki slovenskega naroda, raznohbarne garde, agenti Draže Mihajloviča in kairske "vlade". Rupnikovi svabobranci in ostali ničvredneži morejo vršiti svoje gnusne zločine, moreje požigati in ubijati, ali ni je šibe, ki bi mogla zlomiti borbeni duh slovenskega naroda, ga zapeljati s poti, po kateri on, v ponos vseh slovanskih narodov, že tri leta nemajajano stopa.

bom šla na pošto in bom money order kupila, da bom vam poslala saj za pol leta, pa mi ni bilo mogoče.

Moram vam pa poslati denar in vam tudi naznanim, da je tukaj dal prvi fant svoje življenje za domovino, Albin Knaus iz Travnika, sin Jožeta in Mary Knaus. To je bil edini sin, ki je poleg staršev, zapustil še tri sestre. — Moje sožalje družini,

Ostajam vaša naročnica
Cecilija Vesel.

MOJA POT V CHICAGO IN JOLIET ...

(Nadaljevanje z 2. str.)

poljskih pionirjev po Ameriki in jih nadomesčajo z novimi. Takih spomenikov že imajo nekaj v svojem muzeju. Dalje zbirajo raze muzikalne skladbe poljskih skladateljev, pesnarice itd. Ako preneha poslovati kje kakšno pevsko društvo ali orkester, izročijo vse note in glasbeni material v arhiv muzeja. In tako se mi zdi da je prav. Istotako bi morali storiti Slovenci v naših slučajih. Marsikje leži v ouarah mrtev pevski material, ker so društva uknila aktivnosti. Kako zaželjivo bi bilo, da se pošlje take stvari v muzej za shranitev.

Članstvo Polish Roman Catholic Unije podpira muzej s stalnim asesmentom po pol centa mesečno od člana, ali 6 centov na leto od člana. V ostalem je muzej odvisen od prostovoljnih darov od podpornih članov muzeja. Po površnem ogledu muzeja, kar naju je vzelo več kot dve uri, sva se odpeljala v "downtown" v par trgovin in potem pa domov.

V četrtek 6. julija sem se podal v Joliet z avtobusom. Tokrat sem bil prvi v Jolietu. Bila je prav lepa in prijetna vožnja vseskozi. Tam je speljana lepa nova gladka cesta, večinoma ravna, le tu in tam malo vačovita, med lepimi vrtovi in polji, ki vodi v Joliet tikoma velike državne jetišnice. Na postaji pred ječo je izstopilo iz avtobusa mnogo pasazirjev. Bili so to nekom mrki, žalostni obrazi. Da so bili taki, je vplivalo nanje brzkone dejstvo, ker so imeli za visokim zidovjem ječe zaprte svoje sorodnike, katere so šli obiskat. To pa brez dvoma greni srca prizadetim, zato so bili tako zamisljeni in otožni.

V Jolietu sem obiskal glavni urad KSKJ na 351 N. Chicago Str., kjer sem srečal najprvo pomožnega tajnika Mr. Louisa Železnikarja, kateri je razkazal notranjost poslopja. Organizacija ima zares krasen Dom, na katerega je članstvo brez dvoma ponosno. Imajo zelo lepo urejene urade in dvorane za zborovanje gl. odbora. Tam imajo prostorne valuts ali varnostne shrambe za vse hitine, ki imajo kakšno važnost, ki so tako varne pred ognjem. Mr. Železnikar je res zelo prijazen mož in gentleman.

Sestal sem se tudi z Mr. Zalarjem, gl. tajnikom KSKJ. Pri njem sem imel že delj časa vloženo prošnjo za gotovo število letnikov Glasila KSKJ. Zato sem sem se podal v Joliet, da to dobim za naš Slovenski muzej, če je le mogoče in dobil sem. Manjkalo nam je še 14 letnikov, katere smo sedaj dobili in tako imamo v S. N. Muzeju 29 vezanih letnikov Glasila KSKJ od leta 1915 do 1944, vse kompletne.

Za ta veliki dar se iskreno

zahvačim v imenu muzeja Mr. Zalarju in vsem gl. odbornikom. Poleg tega sem dobil še nekaj slik Jolietjskih društev, da imamo zbirko toliko popolnejšo. Po tem opravku sem se še nekoliko pomudil v mestu in nato odpeljal nazaj v Chicago.

Isti dan večer sva še z br. Molkom obiskala dom Jakoba in Katke Zupančič. a žal da je dr. Zupančič moral delati tisti dan nadčas in je prišel domov šele malo pred deveto uro, ko sva midva že odhajala. Iskrena hvala Mrs. Katki Zupančič za prijazno postrežbo in zanimiv razgovor.

Treba je bilo iti na postajo na La Salle Str., da me vlak odpelje nazaj v slovensko metropolo v Cleveland. Iz Chicaga smo odšli nekaj minut po enajsti uri zvečer in dospeli v Cleveland točno ob napovedani uri.

Moja pot v Chicago in Joliet je bila stoodstotno uspešna. Dobil sem vse stvari za S. N. Muzej, kar sem imel v načrtu in želel dobiti in še več. Da pa sem mogel vse to doseči v tako kratkem času, sta v veliki meri pripomogla Ivan Molek in njegova žena, katerima se iskreno zahvačim v imenu S. N. Muzeja za sodelovanje in vso veliko postrežbo, ki sta mi jo nudila za časa mojega bivanja v Chicago.

Iskrena hvala tudi vsem drugim, ki ste mi v tem prizadevanju šli na roko, da je vse tako uspešno sešlo se.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnico, ako je vam le privočno da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

NOVA IZDAJA "Hammondov Svetovni Atlas"

V njem najдете zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour
V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja
Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

- IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA
- Domače živali
Spisal Damir Felgel
 - Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj
 - Andrej Ternovc
Spisal Ivan Albrecht
 - Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spilman
 - Pravljice
Zapisal H. Majar
 - Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjurio Pandaric
 - Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.
 - Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik
 - Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik
 - Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec
 - Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško
 - Student naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar
 - Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli
 - Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris
 - Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!
 - Praški Judek
Spilmanova povest — Prev. Josip Volc

- IGRE
- Magda
(Igra) — Alojzij Remec
 - Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
 - Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
 - Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljev
 - Spodobni ljudje
(Igra) — L. Ljovce
 - Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
 - Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar
 - Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
 - Tončkove sanje na Miklavžev večer
(Igra) — J. Erbenkita F. Roje
 - Kupite en "extra" bond ta teden!

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omejititi več šbirk, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

SLOVENSKI FANT PADEL

Trenary, Mich. — Tukaj vam pošljem \$2. za Glas Naroda in to, da sem pozabila, temveč zavam se lepo zahvalim, ker sem

NOČEM PLAČATI VEČ KOT NAVIŠJE URADNE CENE!

NE SPREMEM RACIONIRANIH ŽIVL. AKO NE ODDAM ZNAMK!

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri ispitju na državljanstvo, vsebuje knjžica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Združenih držav, v III. delu pod naslovom Razono, pa Preglas neodvisnosti, Ustava Združenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednikova Zastava ali držav in Poedine države.

Cena knjžice je **SAMO 50 centov.**

in se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Is francoščine prestavil J. L.

(101)

"Morda. A vi je ne uporabite. Valentina, prosim vas za Boga, pomislite, dokler je še čas. Poslušajte me! Jaz vas ljubim tako zelo, da hočem pozabiti, kar se je zgodilo."

Majala je z glavo.

"Gospod grof! So reči, ki se nikdar ne dajo pozabiti: mislim kri, ki ste jo prelili, mrliča, ki ste ga ubili, naju loči!" Grofov obraz se pomračil.

"Previdno ni, da tako govorite," pravi, komaj zatajujoče se. "Če vam jaz ničesar ne očitam; če ne zahtevam opravičevanja za sramoto, ki ste mi jo naredili; — morali bi vi molčati kakor jaz. Človek, ki se maščuje za svojo čast, ni zlodejec. Jaz sem umoril malopridnika, strahopetca! . . ."

"Gospod grof, ne zmerjajte svoje žrtve! . . . zakriči grofinja.

"Vi si drznete, da umorjenca še pred mano zagovarjate!"

"Pred vami in pred vsem svetom!"

"Pa saj to je nesramnost, pravim vam!" vpije on.

"Ne, gospod grof, to ni nesramnost, nego le pravičen odpor!"

"Vi ste ga ljubili, predno sva se midva poročila."

"Teža ne tajim. Da, ljubila sem ga!"

"Čemu ste potem mene vzeli?"

"Čemu? Čemu? . . . Ker sem bila namenjena za nesrečo. Pa, če ste se že maščevali za svojo čast, ne vedoč, je li bila res v nevarnosti, zakaj li niste tudi mene ubili? O, da ste vsaj to storili! Oproščena bi bila sedaj teže tega revnega življenja!"

Te besede so moža silno pretresle, in šinila mu je misel v glavo, da utegne biti njegova soproga vendarle nedolžna.

S tresočim glasom vzklikne:

"Da, jaz bi te bil umoril! Imel sem celo prvi bip v svoji besnosti to misel. Spomnil sem pa najinega sinčka, in takoj se je ves moj srd izpremenil v bridkost! Tvoj sin te varuje pred menoj! Ne le neumna moja ljubezen do tebe nego še več ta otrok je vzrok, da pozabim, kar se je zgodilo in ti odpuščam! Njega samega imaš zahvaliti, da ti prizanašam! Ti si pa baš sedaj rekla, da sem se maščeval, ne da bi vedel, ali je moja čast v nevarnosti, Valentina; kaj ti pomenjajo te besede? Ali hočeš s tem reči, da nisi pozabila svoje dolžnosti? Grofinja je molčala.

"Za Boga, izjavi se!" nadaljuje grof ganjeno.

"Izjavi se, povej mi resnico, Valentina! Si li kriva, da rli ne?"

"Povprašajte se sami, gospod grof!" odgovori ona mrzlo. "Jaz vam nimam ničesar pojasnjevati!"

On se je britko smehljaj.

"Neumnež! neumnež! Hotel si dvomiti?" zamrmlja. "In jaz sem vendar videl z lastnimi očmi. . ."

Potem pa nadaljuje:

"Pustiva to stvar; saj je mučna za oba. Zdaj pa govoriva o vašem sklepu. Ne odhajajte, ostanite tu! Ako nočete storiti tega zaradi mene, storite vsaj zaradi svojega sina, zaradi sveta!"

"Sklenila sem trdno, da odidem, gospod grof. Stvar sem dobro premislila. Midva ne moreva več živeti skupaj."

"Da, kajne, jaz se vam gnusim!" zavrne on z začudenim glasom. "Seveda, vi me niste nikoli ljubili. Vi me sovražite, ker sem vam ubil ljubimeca!"

Grofinja se je tresla, a njeno oko je plamenelo. Pa zapriseгла si je bila, da ne izpregovori besedice v svoje opravičevanje. In bila je dovolj pogumna, da je molčala.

"Vi mi ne odgovarjate!"

"To je res, jaz vas ne ljubim!" izpregovori naposled.

"Teža ne rečem, da se mi gnusite, pa groza me je pred vami! Če vas nisem mogla ljubiti, kdo je bil temu vzrok? Vi sami! Vi imate plemenite in lepe lastnosti, grof; znala sem le te ceniti. Pa niti ne slutite, kaj sem trpela vsled čudnega vašega značaja, vsled vaše ljubosumnosti? Da! V začetku najine poroke bi vas bila lahko ljubila in sam Bog zna, da sem to tudi hotela. A kaj ste storili za to? Ravnali ste z menoj kakor z otrokom, ne kakor z ženo! Jaz nisem poznala življenja, je res. Bila sem nevedna, naivna, morda tudi priprosta. Kakih svetov ste mi dajali? Nikakih! Ali ste se sploh trudili, da bi me vodili? Ne! Bila sem prepričana sama sebi in niste mi dovolili nikake prostosti. . . Bili ste samosilni! Jaz sem imela dobro voljo, a vi ste jo potrli. Dušili ste moje čustvo, skratka; iz mene ste naredili ničlo! Čez mojo veselost in mladost ste razgrnili črn pajčolan! O, jaz vam nočem ničesar očitati! Le istina naj bode med nama v trenutku, ko se razhajava. Jaz vas ne bodem sodila. Pomislite, kako življenje ste mi napravili in obsodite se sami!"

Grof povesi tožen glavo.

Grofinja pa nadaljuje: Dobila sem sina. Nadejala sem se, da naju malo bitje že združi. Pa ni bilo tako! Odkar ste dobili otroka, ste me popolnoma prezirali, kakor da sem zdaj svojo najbožo že izvršila in nisen za nič več. Odtegnili ste mi tega otroka. Postali ste ljubosumni nanj, in s tem ste me kruteje mučili nego kdaj prej. Tako ste me v vseh mojih čutih poniževali in žalili! Potreben je bil udarec, kakršen je bil večerjajnji, da mi vrne vse moje samočutje, ves moj ponos! Postala sem zopet samostojna. Vprvo je danes, grof, da gledate v moje sroce, in tudi zadnjikrat! Zdaj sem pri kraju! Vse med nama je končano!"

(Nadaljevanje sledi.)

20.000 ljudi vidi film "Wilson" dnevno

Prizor iz najpomembnejšega filma zadnjih 50 let, ki je zanimiv, razburljiv, dramatičen, silen in napet technicolor triumf. Darryl F. Zanuckov "Wilson" igra sedaj na Roxy Theatre na 7. Avenue in 50. cesti.

BALKANSKE ZRAČNE SILE

Poročevalec "Christian Science Monitor-ja", Donald Stead, opisuje v obširnem članku vlogo, katere igrajo na Balkanu zavezniške zračne sile, katerih enote so nalašč za to področje organizirane. Iz tega članka posnemamo sledeče zanimive podatke:

Zavezniško načelo izvajanja največjega pritiska na sovražnika na največjem številu točk, je storilo važen korak naprej s formacijo Balkanske zračne sile v Italiji, pod poveljstvom vice-maršala RAF Williama Elliota.

Ta najnovejši podvig vsebuje nevarno, in učinkovito zračno prevažanje zavezniške pomoči partizanskim bojevnikom na Balkanu, kar istim omogoča, da proti sovražniku izvajajo veliko bolj naporen in boljše organiziran neprestan boj, nego so ga Nemci kdajkoli pričakovali.

Uvajanje takih bojev pomeni, da Nemci morajo v Jugoslaviji imeti več kot deset divizij svoje vojske, razen znatnega števila satelitskih.

Ameriške transportne eskadre doprinašajo veliko k zelo važnemu dovažanju materiala in izvažanju otrok in ranjencev iz Jugoslavije.

Uvažanje potrebščin in izvažanje ranjencev predstavlja zelo koristen prispevek borbenim silam maršala Tita, katere so za svojo učinkovitost največ odvisne o možnosti kretanja. Preden je bila uvedena ta pomoč, partizani so bili prisiljeni da svoje ranjence puščajo na milost Nemecev ali pa so ranjenim morali pustiti znatno število otrok, da za njih skrbijo. Sedaj Partizani zbirajo svoje ranjence pod drevesi in v pečinah dokler ne prispe prvi zrakoplov, ki jih prevzame in prenese v bolnice v Italiji.

Strokovnjaki RAF za prvo pomoč ranjencem prihajajo iz Italije, da podučijo partizanske žene o pravih za prvo pomoč. Kot vse ostalo osebje zračnih sil v službi na Balkanu, tudi oni živijo pod enako težkimi okoliščinami kakor Partizani.

Enote RAF vršijo eno od najtežjih in najmanj publiciranih poslov te vojne. Oni se pri Partizanih učijo trikov gerilskih bojev a preden odhajajo na Balkan dobijo padobranski poduk. Med njimi so signalisti, ko so v neprestani zvezi s štabom v Italiji.

Na malem otoku pri dalmatinski obali je v vinogradu

grajeno letališče, ki rabi leteliščnim borem kot baza v ospreddju. Ta baza omogoča letalcem Spitfire-jev večji premer čez balkanski teritorij.

Balkanska zračna sila ima tri glavne funkcije: da oskrbljuje transportacijo, da vodi neodvisne zračne operacije proti sovražniku in da podpira Jugoslovansko narodno osvobodilno vojsko in zavezniške kopuene in mornariške sile.

Zadnjih par mesecev so ameriški "Dakota" transporti prenesli v Jugoslavijo več tisoč ton orožja, hrane in vozil, med katerimi so bili "jeep", "trailers" in lahko topništvo. Transporti se nikoli ne vračajo prazni, ampak jemljejo ranjence in otroke na poti nazaj v Italijo. Prvi mesec operacij "Balkanske zračne sile" so oni izvozili dva do tri tisoč ranjencev in otrok.

Nekateri Amerikanci in Angleži, ki so se s padobranski morali vreči na jugoslovanske ozemlje in ki so živeli in se borili s Partizani, pripovedujejo epske pripovedke o načinu kako Nemece točjejo. V enem okrožju Nemci so bili prisiljeni, da posekajo cel gozd, da bi se odbrnili od napadov strojne skritih v njem.

Čul sem tudi, da izseljevanje otrok in žena iz nevarnih krajev predstavlja veliko duševno okrepčilo za Partizane. Pogostoma se izseli samo otroke a medtem ko matere ostajajo da bi nadaljevale z bojem, ki po se danjih farmacijah zaposluje okrog deset nemških divizij, tri bolgarske divizije, 25.000 Ustashev, 15.000 slovenskih Belogardistov in 15.000 srbskih državnih stražarjev, ter nesigurno število drugih proti-Titovskih formacij.

Navzlic jezikovnim zaprekam zavezniški avijatik in Jugoslovani se medsebojno odlično razumejo. — Zojsa.

RADIO CITY MUSIC HALL
Izložbeni prostor Naroda
Rockefeller Center, New York

Svetovna premiera mogočne slike o ljubezni in pogumu — slonača na Pearl Buck-ini veliki noveli. Povest o dekletu, ki je navduševala bojevnike na Kitajskem!

"DRAGON SEED"
KATHERINE HEPBURN
Walter HUSTON — Akim TAMIROFF
Aline MACMAHON

Ná velikem odru: "SKY HIGH", ki doseže višek melodije in beseka — nastopajo Rockettes, Glee Club, Corps de Ballet in Music Hall Symphony Orchestra.

NAJVEČJI SVETOVNI FILM V 50. LETIH!
DARRYL F. ZANUCKOV

"WILSON"

V TECHNICOLOR

ROXY 7th AVENUE IN 50th STREET
NEW YORK CITY

Gledališče ... Kinematograf ... Radio

"SUMMER STORM"

V četrtek je bil v posebni predstavi prikazan zastopnikom tujezičnih listov tu v New Yorku nov in zanimov film po imenu "Summer Storm", v katerem v glavnih vlogah nastopata Mr. George Sanders in Miss Linda Darnell. Povest na podlagi katere je film ustvarjen je ljubavnega in zagonetnega značaja. Kedaj in v katerem gledališču v tem mestu se bo prikazoval ta film bo v tem listu pozneje pravočasno poročano.

PROSIM!

Rojake iz vseh Združenih držav, da še nadalje pošiljate knjige za vojne ujetnike Slovence. Opominjam pa, nikarte pisati svojega naslova, ali kaj drugega v knjigo, kjer to zadržuje cenzurni urad, in ako je samo podpis, iztrgajo list ven, in knjiga je uničena. Toraj, prosim, nikakega pisanja, ne pozdravov, ne naslova iz domovine, ne vašega naslova, ker imamo preveč dela trgati liste iz knjige. Prosim upoštevajte to, in pa: prosim za KNJIGE! Rev. Pius J. Petrie, O.F.M., 62 St. Mark's Place, New York 3, N. Y.

NEKAJ O SENCIONALNEM FILMU "WILSON"

Razum kaznjencea, ki je bil nepričakovano rešen krvnikove zanjke, ni mogoče nikdo drugi bolj veselo odložil ovrtnik kot Vincent Price, ko je skonečal svojo vlogo v Darryl F. Zanuckovi igri "Wilson".

V tem velikem filmu, ki ga igrajo v Roxy Theatre, igra Price vlogo zveznega zakladničarja Williama Gibbs McAdoo, ki je kaj rad nosil trdno poskrobane ovrtnike. McAdooovi ovrtniki so bili tako poznani v Washingtonu, da je šla o njih govorica, da bi ga moral nositi v Sahari tri poletja, da bi ga mogel zganiti.

Ko je Price dokončal svojo vlogo v "Wilsonu", je saljivo rekel, da bo začel nositi ravno nasprotni ovrtnik in je vstopil v ameriško mornarico.

"Wilson", ki prinaša dogodilja od 1910 do 1920, kaže dve ljubzenski dram: McAdoo dvori in zasnuje Wilsonovo hčer Eleanor, ki jo pozneje tudi poroči; predsednik Wilson pa se poroči s bogato washingtonsko vdovo Mrs. Edith Bolling Galt.

Eddie Bracken v "Hail the Conquering Hero"

Prizor iz veseloigre "Hail the Conquering Hero", v kateri nastopa Eddie Bracken v Paramount Theatre, Broadway in 45. cesti, in poleg tega je še velik prizor na odru.

Samo nekaj teh knjig je na razpolago!

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADIJEREJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LJČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEŠAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Niš vaskih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

KNJIGAERNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni živž, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki . . . Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mo goče letos obdelati VICTORY VRT. Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELATI! 10.000 člankov vam podrobno poja sni vse o vrtnarstvu, o saditvi li sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta Najnovejša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za nitevanje škodljivcev, gojenje div jih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Abecedno kazalo vam pove takoj kar želite. Priročeno za vsako pomebje v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnariki in vedenci.

"HAIL THE CONQUERING HERO"
EDDIE BRACKEN
ELLA RAINES
WM. DEMAREST

Silajen "osební" prizor na odru — Vaughtan Monroe in njegov orkester: Gilmanov in Jane Slater. — Posebna dodatna privlačnost Gene Sheldon.

PARAMOUNT THEATRE
Broadway in 43rd Street
New York

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.

Cena — \$1.50

Small Adamc — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za meški zbor 60

SEST NARODNIH PESMI za meški zbor 60

SEST NARODNIH PESMI za meški zbor 60

Franc Ventrčul — SEŠT MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 60

Ferdo Juvanec — 16 MLADIH LET. moški zbori 60

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (moški in mešani) 60

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica: Oj, moj socialni boj; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 60

OSKAR DEV:
Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj oča 'ma konjička dva; Dobiv sem ja semce; Slovo; Je vplnila luč . . . 60

EMIL ADAMIČ:
Mudra devojka (belarúska) . . . 60
Vso noč pri potoci 60
Jurjeva 60
Hodi Miha domo; Kaj druga ga hočem; Zdravica 60

VASILJ MIRK in A. GROŠNING:
Vetrč; Pe gradini 60

FERDO JUVANEC:
Zjutraj 60
Slovenska 60

ETER JERAB: Peln roža; VASILJ MIRK: Podokalnja 60

ORKO PRELOVBU:
Le enkrat še 60
Slava delu 60

SK. VOLARIČ: Kolmarin; JOSE PAVČIČ: Potrkani ples 60

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Folmar) . . . 60
Orlovka himno (Vodopivec) 60
Slovenski akordi, 22 mešani in moški zborov (Karl Adamc) . . . 60
Prlje mešani zbori (Glasbena Matica) 60

V popolnični noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) 60

Stadlin, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamc) 60

Dva pesmi, (Prelovec) za meški zbor in solo 60
Nadi himni, dvojezonsko 60
Gorski odmevi, (Lahmar), 11. zvezek, meški zbori 60

GA TAMBURICE:
VA GORENJSKEM JED FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar ko Bajuk 70

Slovenske narodne pesmi za tamburiki zbor (Bajuk) 70
Som del na planinci, (Bajuk), podpuri 60

GA CITRE:
'oduk za citre. — e sveski — (Kobljak) 60

GA KLAVIR:
Štiri pričeje. — Karavica 60

KNJIGARNA Slovenic Publishing Co.
216 West 18th St., New York